

get hurtigt kunne bevirke, at ogsaa Garverierne er nødte til at gaa i Staa, hvis det ikke skulde være muligt i noget synderlig stort Omfang at optage den gamle Garvning med Egebark, hvad der neppe kan ske mere end i begrænset Omfang. Det er klart, at ogsaa Metalindustrien i allerhøjeste Grad er afhængig af Tilførslerne ude fra. Men hvis der ikke længere tilføres Kobber, og vi ikke faar Raajern og ikke Staal og Jern, vil ikke alene de paagældende Industrier, som direkte bruger disse Varer, gaa i Staa, men en hel Række andre Virksomheder, det vil føles langt ude omkring i hvilket som helst Erhverv. Jeg kunde blive længe saadan ved, men jeg skal blot nævne, hvad det vil betyde for Landet, hvis der ikke kommer synderligt Græsfrø hertil. Forholdet er det, at vi i snart et Fjerdingaar ikke har faaet Varer Vest fra, og at det Omfang, i hvilket vi kan faa Varer tilført fra Tyskland eller de skandinaviske Lande, er yderst ringe og ikke kan regnes synderlig højt. Vore Erhverv er i videst muligt Omfang afhængige af Tilførslerne over Nordsøen, og naar det, som det nu er Tilfældet, sker, at Skibe, der fører Varer til Danmark, enten det saa er Kul eller Foderstoffer eller Margarinaastoffer eller andet, vi har Brug for, bliver skudt ned, bliver torpederet og sænket, betyder dette en Forholdsregel, som truer vor hele Økonomi paa den alleralvorligste Maade.

Selv om det paa et eller andet Omraade lykkes at vedligeholde Tilførselen af Raastoffer, vil dog alle disse Virksomheder gaa i Staa, hvis de tillige mangler Brændsel. Vi maa ikke gøre os den Illusion, at vi ved den Lov, der her er Tale om, kan dække Erhvervenes Behov af Brændselsstoffer. Vi vil i bedste Fald kunne afhjælpe de allernødtørftigste Behov for Husholdning og Opvarmning og for ganske faa forholdsvis begrænsede Virksomheder, men vi vil ikke kunne holde Landets Erhverv i Gang ved Hjælp af det Brændselsmateriale, vi er i Stand til at fremskaffe her i Landet. Det afgørende vil være, om vi kan fortsætte Tilførslerne af Kul, og da det, man fra tysk Side kan yde os, ikke kan dække mere end højst en Brøkdæl, beror det i sidste Instans paa, at Tilførselen af Kul til Danmark over Nordsøen kan foregaa og fortsættes. Hvis dette ikke sker, hvis den af den ene eller den anden Grund afbrydes og Krigen fortsættes, vil alt dansk Erhvervsliv i større eller mindre Grad gaa i Staa. Vi vil faa en meget omfattende Arbejdsløshed og en me-

get stor Nød og Elendighed. Dette forekommer mig at være Baggrunden for den Lov, der her er Tale om at give. Jeg slutter mig ganske til de Udtalelser, der blev fremsat af den sidste ærede Taler (Wenzel Neergaard). Jeg anbefaler Lovforslaget, og jeg finder, der er Anledning til at betone, at en hurtig Gennemførelse af det og en hurtig Bringen ud i Livet af dets Bestemmelser vil være ønskelig, netop fordi der er Tale om Mulighed for en saa overordentlig stor Vanskelighed og saa stor en Nød.

H. P. Hansen (Randers Amts 1ste Valgkreds): Da denne Sag var til første Behandling, henlede jeg i Anledning af den højtærede Ministers Udtalelse om, at Arbejdskraften kunde flyttes fra det ene Sted til det andet, for saa vidt det blev nødvendigt at foretage Tvangsudskrivning, det kommende Udvalgs Opmærksomhed paa, at der maatte gøres noget for at beskytte de Arbejdere, der tvangsudskrives, mod at miste deres Forsørgelsesret eller den Forsørgelsesret, de var i Færd med at erhverve sig i den Kommune, hvori de boede. Der er nu stillet et Ændringsforslag i den Retning, der imidlertid efter min Mening ikke vil hidføre det, jeg tilsigtede. Jeg vil henstille til Udvalget og den højtærede Minister, om der ikke inden tredje Behandling kan foretages en Omredaktion af dette Ændringsforslag, saa at en Mand, der tvangsudskrives i den Anledning, der her er Tale om, til Skovarbejde eller Tørvearbejde, ikke mister den Forsørgelsesret, han er i Færd med at erhverve sig. Jeg skal klargøre Forholdet ved et Eksempel. Lad os tænke os, at en Mand har Forsørgelsesret i Købstad A, men bor i Købstad B og har boet der f. Eks. 1½ Aar, og at han saa i Løbet af den kommende Sommer i 3 Maaneder tvangsudskrives til Arbejde i en tredje Kommune. Følgen af den hvilende Forsørgelsesret vil da blive, at medens han, hvis han ikke tvangsudskrives, havde 4½ Aar tilbage i Købstad B, vil han nu faa 4¾ Aar tilbage, inden han erhverver sig Forsørgelsesret der. Naar man ved, hvor meget Arbejdernes Forsørgelsesret i mange Tilfælde er værd for dem, synes jeg, at man her — navnlig da der er meget paa det ved Sagens første Behandling — bør gøre opmærksom paa, at der ikke ved Fejltagelser, man ikke har villet, sker noget, som kommer de Arbejdere, der tvangsudskrives, til Skade. Jeg anmoder baade Udvalget og den højt-